

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології та психології
Кафедра педагогіки

Затверджено
на засіданні кафедри педагогіки
протокол № ____
від “ ____ ” _____ 2007 р.

Зав.кафедрою _____

Затверджено
на засіданні Вченої ради
факультету соціології та психології
протокол № ____
від “ ____ ” _____ 2007 р.

Декан _____

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з курсу
“ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО
ПРОЦЕСУ”

для студентів однорічної магістратури відділення
“управління навчальним закладом”
(18 лекційних годин, 18 семінарських годин)

Укладач:
доктор педагогічних наук **Вербицький В.В.**

Погоджено:
Голова навчально-методичної комісії
факультету соціології та психології

_____
“ ____ ” _____ 2007 р.

Погоджено:
Заступник декана
факультету соціології та психології

_____
“ ____ ” _____ 2007 р.

Київ 2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу - ознайомлення студентів з теоретико-методичними основами планування та організації навчально-виховного процесу, видами основних документів у освітніх закладах різного типу та формування умінь і навичок тактичного і стратегічного планування роботи закладу з урахуванням вимог часу.

Реалізація обраної мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- розкрити суть поняття *планування* та *організація* і теоретико-методологічними основами планування й організації навчально-виховного процесу зокрема;
- ознайомити з правилами оформлення і ведення відповідної необхідної документації щодо діяльності освітніх закладів різного рівня і типу;
- сформувати у студентів уміння конструювати документи планового характеру;
- розвивати у студентів здатність робити висновки, узагальнення, аналізувати зміст планової документації на предмет її оптимальної відповідності завданням, які засвідченні в даному документі.

Курс розрахований на 36 аудиторних годин (18 лекційних і 18 семінарських).

На заняттях даного курсу використовуються наступні навчальні методи:

- 1) *аудіальні* – лекція, розповідь з елементами бесіди, повідомлення, пояснення, обговорення, реферати, тези, дискусія, діалог;
- 2) *візуальні* – дидактичні матеріали, схеми, стенди, відеофільми, презентації;
- 3) *полімодальні* – спостереження, експерименти.

Самостійна науково-дослідницька робота студентів в рамках даного курсу передбачає підготовку наукових доповідей, написання рефератів, виконання курсових і дипломних робіт.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

<i>№ п/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Лекційних</i>	<i>Семінарських</i>
1	Освітньо-педагогічна прогностика як наука	2	-
2	Теоретико-методологічні засади планування навчально-виховного процесу в освітньому закладі	2	2
3	Стратегічне і тактичне планування та їх реалізація у планових документах навчального закладу	2	2
4	Організація та зміст навчально-виховного процесу	2	2
5	Планування й організація навчально-виховного процесу у дошкільному закладі	2	2
6	Планування й організація навчально-виховного процесу у середньому загальноосвітньому навчальному закладі	2	2
7	Планування й організація навчально-виховного процесу у позашкільному навчальному закладі	2	2
8	Планування й організація навчально-виховного процесу у професійно-технічному навчальному закладі	-	2
9	Планування й організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі	2	2
10	Діагностика та звіти за результатами навчально-виховного процесу навчального закладу	2	2
Всього		18	18

ТЕМА 1. Освітньо-педагогічна прогностика як наука

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Загальні основи освітньо-педагогічної прогностики. Зв'язки освітньо-педагогічної прогностики з іншими науками
2. Освітньо-педагогічне прогнозування: основні напрями і об'єкти
3. Метрологічні принципи розробки освітньо-педагогічних прогнозів
4. Способи розробки освітньо-педагогічних прогнозів

Література: 4,5,6,9,15

ТЕМА 2. Теоретико-методологічні засади планування навчально-виховного процесу в освітньому закладі

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Теоретичні засади планування навчально-виховного процесу
2. Мета і завдання діяльності навчального закладу
3. План діяльності освітнього закладу. Його структура і основні компоненти
4. Структурні складові процесу планування
5. Поетапність дій при плануванні
6. Типи і види планів. Загальні вимоги до планів

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Навчально-виховний процес – основа діяльності навчального закладу
2. Мета, завдання, функції діяльності навчального закладу
3. Структура і основні аспекти плану діяльності освітнього закладу
4. Структурні складові процесу планування, системність у плануванні
5. Типи і види планів. Загальні вимоги до планів

Література: 2,5,6,8,9,13,20

ТЕМА 3. Стратегічне (перспективне) і тактичне (поточне) планування та їх реалізація у планових документах навчального закладу

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Стратегічне (перспективне) планування – шлях до успіху організації

2. Методика складання перспективного плану. Документація стратегічного характеру в освітньому закладі
3. Тактичне (поточне) планування, його необхідність і контроль за виконанням
4. Технологія складання поточних планів. Документація поточного характеру в освітньому закладі

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Стратегічне (перспективне) планування
2. Технологія складання перспективних планів
3. Планові документи стратегічного характеру у навчальних закладах
4. Тактичне(поточне) планування
5. Технологія складання поточних планів
6. Планові документи поточного характеру у навчальних закладах

Література: 15,21,22,23,24,27

ТЕМА 4. Організація та зміст навчально-виховного процесу

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Типи систем, способи організації процесу, їх функціонування
2. Навчально-виховний процес як педагогічна система
3. Організація навчально-виховного процесу крізь призму реалізації поставлених цілей
4. Основні рівні організації навчально-виховного процесу
5. Структура і зміст навчально-виховного процесу, його процесуальна компонента

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Типи систем і способи організації їх функціонування
2. Суть навчально-виховного процесу та принципи його організації
3. Рівні організації, структура і зміст навчально-виховного процесу
4. Процесуальний компонент навчально-виховного процесу

Література: 16,17,18,19,20

ТЕМА 5. Планування й організація навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Місце дошкільних навчальних закладів в системі освіти
2. Мета, завдання та функції дошкільних навчальних закладів
3. Планування діяльності дошкільної установи
4. Структура та організація навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Мета діяльності дошкільних навчальних закладів
2. Завдання діяльності дошкільних навчальних закладів
3. Планування роботи дошкільного навчального закладу
4. Організація виховного процесу у дошкільному навчальному закладі. Формування у дітей морально-етичних цінностей
5. Організація навчального процесу у дошкільному навчальному закладі. Розвиток у дошкільнят творчих здібностей
6. Психологічний супровід навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі

Література: 5,6,9,10,25

ТЕМА 6. Планування й організація навчально-виховного процесу у середньому загальноосвітньому навчальному закладі

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Місце та роль загальноосвітніх навчальних закладів в системі освіти
2. Мета, завдання та функції загальноосвітніх навчальних закладів
3. Планування діяльності загальноосвітнього навчального закладу
4. Структура та організація навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі
5. Профорієнтаційна робота з учнями в школі

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Мета діяльності середніх загальноосвітніх навчальних закладів

- 2.Завдання діяльності середніх загальноосвітніх навчальних закладів
- 3.Планування роботи середніх загальноосвітніх навчальних закладів
- 4.Організація навчального процесу у середніх загальноосвітніх навчальних закладах
- 5.Організація виховного процесу у середніх загальноосвітніх навчальних закладах
- 6.Організація профорієнтаційної роботи учнів середніх загальноосвітніх навчальних закладів

Література: 2,6,11,15,16

ТЕМА 7. Планування й організація навчально-виховного процесу у позашкільному навчальному закладі

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Місце та роль позашкільних навчальних закладів в системі освіти.
Напрями позашкільної освіти
2. Мета, завдання та функції позашкільних навчальних закладів. Їх співпраця з дошкільними та загальноосвітніми навчальними закладами
3. Планування діяльності позашкільного навчального закладу
4. Структура та організація навчально-виховного процесу у позашкільному навчальному закладі. Організація масової роботи в позашкільлі
5. Профорієнтаційна робота з учнями в профільних гуртках

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Мета діяльності позашкільних навчальних закладів
2. Завдання діяльності позашкільних навчальних закладів
3. Планування роботи позашкільних навчальних закладів
4. Організація творчої діяльності учнів у позашкільних навчальних закладах.
Масова робота з учнями
5. Організація виховного процесу у позашкільних навчальних закладах.
Формування етичних норм поведінки

6. Організація навчального процесу у позашкільних навчальних закладах в рамках профорієнтаційної роботи

Література: 14,28,29,30,31,32

ТЕМА 8. Планування й організація навчально-виховного процесу у професійно-технічному навчальному закладі

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Місце та роль професійно-технічних навчальних закладів в системі освіти
2. Мета, завдання та функції професійно-технічних навчальних закладів
3. Планування діяльності професійно-технічного навчального закладу
4. Структура та організація навчально-виховного процесу у професійно-технічному навчальному закладі

Література: 5,6,8,10,11,13

ТЕМА 9. Планування й організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Місце та роль вищих навчальних закладів в системі освіти в контексті Болонського процесу
2. Мета, завдання та функції вищих навчальних закладів
3. Планування діяльності вищого навчального закладу
4. Структура та організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі
5. Науково-дослідницька робота студентів у вищому навчальному закладі

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Мета діяльності вищих навчальних закладів
2. Завдання і функції діяльності вищих навчальних закладів
3. Планування роботи вищого навчального закладу
4. Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі

5. Організація виховної роботи зі студентами. Робота куратора академічної групи
6. Організація науково-дослідницької роботи у вищому навчальному закладі.

Література: 7,15,20,23,33,34

ТЕМА 10. Діагностика та звіти за результатами навчально-виховного процесу навчального закладу

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Методи оцінювання ефективності реалізації планових завдань (організації навчально-виховного процесу) навчальних закладів
2. Математична обробка емпіричних даних та якісна інтерпретація отриманих результатів
3. Текстово-графічне представлення результатів діагностики
4. Типологія звітів, форми звітів
5. Вимоги до написання і оформлення звітних матеріалів
6. Звіти навчальних закладів різного типу

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

1. Методи оцінювання ефективності реалізації планових завдань (організації навчально-виховного процесу) навчальних закладів
2. Математична обробка емпіричних даних та якісна інтерпретація отриманих результатів
3. Текстово-графічне оформлення результатів діагностики. Презентація досліджень
4. Звіти, їх типи і форми
5. Вимоги до написання та технічного оформлення звіту. Шаблон звіту
6. Звіти навчальних закладів різного типу

Література: 5,9,23, 33,34

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

1. Дослідження ефективності стратегічного планування в освітньому закладі.
2. Планування роботи навчального закладу відповідно до заданих мети і завдань його діяльності.
3. Процесуально-змістові моделі організації навчально-виховного процесу гіпотетичного навчального закладу.
4. Організація навчально-виховного процесу в сучасному позашкільному навчальному закладі.
5. Організація науково-дослідницької роботи студентів в окремих навчальних закладах.
6. Порівняльна педагогіка в контексті організації навчально-виховного процесу у вищій школі.
7. Інтерактивні методи навчання на уроках в загальноосвітньому навчальному закладі.
8. Психологічний супровід організації навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі.
9. Загальні аспекти морально-етичної поведінки учнів.
10. Ефективна взаємодія системи освіти «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад – позашкільний навчальний заклад».
11. Розвиток творчого потенціалу особистості педагога.
12. Педагогіка позашкільної освіти: проблеми і перспективи.
13. Профорієнтаційна робота в загальноосвітніх навчальних закладах.
14. Напрями удосконалення навчально-виховного процесу у професійно-технічних навчальних закладах.
15. Інноваційні технології у навчанні.
16. Освітні технології в контексті гуманізації освіти.
17. Педагогічна майстерність – мистецтво навчання і виховання.
18. Організація навчально-виробничої діяльності в окремих професійно-технічних навчальних закладах.
19. Організація творчої діяльності учнів в позашкільних навчальних закладах.

20. Розвиток творчих здібностей дітей в дошкільній установі.
21. Удосконалення процесу мотивації учнів до навчання.
22. Пріоритетні напрями виховної роботи зі студентською молоддю.
23. Нестандартні уроки та їх місце в навчально-виховному процесі.
24. Форми організаційно-масової роботи зі школярами.
25. Етапи формування іміджу освітнього закладу.

Залікові питання до курсу

«Планування та організація навчально-виховного процесу»

1. Освітньо-педагогічне прогнозування: основні напрями і об'єкти
2. Метрологічні принципи розробки освітньо-педагогічних прогнозів
3. Способи розробки освітньо-педагогічних прогнозів
4. Мета і завдання діяльності навчального закладу
5. План діяльності освітнього закладу. Його структура і основні компоненти
6. Структурні складові процесу планування
7. Поетапність дій при плануванні
8. Типи і види планів. Загальні вимоги до планів
9. Навчально-виховний процес – основа діяльності навчального закладу
10. Стратегічне (перспективне) планування – шлях до успіху організації
11. Методика складання перспективного плану. Документація стратегічного характеру в освітньому закладі
12. Тактичне (поточне) планування, його необхідність і контроль за виконання
13. Технологія складання поточних планів. Документація поточного характеру в освітньому закладі
14. Типи систем і способи організації їх функціонування
15. Суть навчально-виховного процесу та принципи його організації
16. Рівні організації, структура і зміст навчально-виховного процесу
17. Процесуальний компонент навчально-виховного процесу
18. Мета, завдання та функції дошкільних навчальних закладів
19. Завдання діяльності дошкільних навчальних закладів
20. Планування роботи дошкільного навчального закладу

21. Організація виховного процесу у дошкільному навчальному закладі.
Формування у дітей морально-етичних цінностей
22. Організація навчального процесу у дошкільному навчальному закладі.
Розвиток у дошкільнят творчих здібностей
23. Психологічних супровід навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі
24. Мета, завдання та функції загальноосвітніх навчальних закладів
25. Планування роботи середніх загальноосвітніх навчальних закладів
26. Організація навчального процесу у середніх загальноосвітніх навчальних закладах
27. Організація виховного процесу у середніх загальноосвітніх навчальних закладах
28. Організація профорієнтаційної роботи учнів середніх загальноосвітніх навчальних закладів
29. Мета, завдання та функції позашкільних навчальних закладів. Їх співпраця з дошкільними та загальноосвітніми навчальними закладами
30. Планування роботи позашкільних навчальних закладів
31. Організація творчої діяльності учнів у позашкільних навчальних закладах.
Масова робота з учнями
32. Організація виховного процесу у позашкільних навчальних закладах.
Формування етичних норм поведінки
33. Організація навчального процесу у позашкільних навчальних закладах в рамках профорієнтаційної роботи
34. Мета, завдання та функції професійно-технічних навчальних закладів
35. Планування діяльності професійно-технічного навчального закладу
36. Структура та організація навчально-виховного процесу у професійно-технічному навчальному закладі
37. Місце та роль вищих навчальних закладів в системі освіти в контексті Болонського процесу
38. Мета, завдання та функції вищих навчальних закладів
39. Планування діяльності вищого навчального закладу

40. Структура та організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі
41. Організація науково-дослідницької роботи у вищому навчальному закладі.
42. Методи оцінювання ефективності реалізації планових завдань (організації навчально-виховного процесу) навчальних закладів
43. Математична обробка емпіричних даних та якісна інтерпретація отриманих результатів
44. Текстово-графічне представлення результатів діагностики
45. Типологія звітів, форми звітів
46. Вимоги до написання і оформлення звітних матеріалів
47. Звіти навчальних закладів різного типу

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Мосіяшенко В.А., Курок О.І., Задорожна Л.В.* Історія педагогіки України в особах: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 266 с.
2. *Бордовская Н.В., Реан А.А.* Педагогіка. Учень для вузов – Спб: Издательство «Питер», 2000. – 304 с.
3. *Левківський М.В.* Історія педагогіки. Видання 2-ге, доповнене. Підручник. – К.: Центр пізнавальної літератури, 2006. – 376 с.
4. *Алексєєнко Т.А., Мишковська Т.Д., Сушанко В.В.* Модульна технологія вивчення курсу «Педагогіка»: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2002. – 159 с.
5. *Максимюк С.П.* Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с.
6. *Фіцула М.М.* Педагогіка: Навчальний посібник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. – К.: «Академвидав», 2006. – 560 с.
7. *Щербань П.М.* Прикладна педагогіка: Навчально-методичний посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 215 с.
8. *Волкова Н.П.* Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 576 с.

9. *Мойсеюк Н.Є.* Педагогіка. Навчальний посібник. 4-те видання, доповнене., 2003. – 615 с.
10. *Ягунов В.В.* Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.
11. *Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л.* Педагогіка: Підручник. – 2-ге вид., перероб і доп. – К.: Знання-Прес, 2004. – 445 с.
12. *Підласий І.П.* Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. – К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 616 с.
13. *Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л.* Загальна педагогіка: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
14. Позашкільна освіта в Україні: Навч. посібник /За ред. О.В. Биконської. – К.: ІВЦ АЛКОН, 2006. – 224 с.
15. *Городова Н.* Планування роботи закладу освіти. – Харків: Основа, 2004. – 208 с.
16. Теорія і практика діяльності загальноосвітніх закладів нового типу в Україні / за ред. В.Ф. Паламарчук.-Кіровоград, 2000. – 313 с.
17. *Федорова Н.Ф., Даниленко Л.І.* Організація діяльності школи-лабораторії наукової установи,- К.: Логос, 1999. - 136 с.
18. *Островецька Н.М.* Аналіз уроку: концепції, методики, технології. – К.: Фірма "ІНКОС", 2003.- 352 с.
19. Нестандартні уроки в школі та їх аналіз / за ред. Н.М. Островецької.-К.: Вид-тво Харитоненка, 2003.- 152 с.
20. *Болюбаш Я.Я.* Організація навчального процесу у вищих закладах освіти- К.: ВВП «Компас», 1997. – 63 с.
21. *Падалка О.С. та ін.* Управління трудовим процесом в школі: правове регулювання. - К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 1993. – 352 с.
22. *Сладкевич В.П., Чернявський А.Д.* Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций. – К.: МАУП, 2003. – 152 с.
23. *Мороз І.В.* Менеджмент і маркетинг освіти: навчально-методичний посібник. – Переяслав – Хмельницький: ПХДПУ, 2004. – 142 с.

24. *Немцов В.Д., Довгань Л.Є.* Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. – К.: „УВПК”Екс Об”, 2001. – 560 с.
25. *Карамушка Л.М.* Психологія освітнього менеджменту: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 424 с.
26. *Коломінський Н.Л.* Психологія педагогічного менеджменту: Навч. посібник. – К.: МАУП, 1996. – 176 с.
27. *Колпаков В.М., Дмитренко Г.А.* Стратегический кадровый менеджмент: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2005. – 752 с.
28. *Вербицький В.В.* Методологічні основи розвитку практичного розуму школяра. – К.: СПМ «АВЕРС», 2007. – 124 с.
29. *Зязюн І.А.* Педагогіка добра: ідеали і реалії: Наук.-метод. посіб. – К.: МАУП, 2000. – 312с.
30. *Сущенко Т.И.* Основы внешкольной педагогики: пособие для классных руководителей, педагогов внешкольных учреждений. – Мн.: Бел. навука, 2000. – 221с.
31. *Сущенко Т.И.* Позашкільна педагогіка: Навч. посіб. – К.: ІСДО, 1996. – 144с.
32. Соціально-педагогічні основи діяльності сучасного позашкільного навчального закладу: Зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 23-25 жовтня 2002 р. / Укл. І.Д. Бех, О.В. Биковська, В.В. Вербицький, Л.Ф. Ковбасенко, Г.П. Пустовіт, А.Й. Сиротинко. – К.: РННЦ “ДІНІТ”. – 2003. – 300с.; рос., укр.
33. *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. – К.: «Академвидав», 2006. – 560 с.
34. *Кузьмінський А.І.* Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2005. – 486 с.